



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR



Specifika práce asistenta pedagoga pro děti a žáky s OMJ

Informace pro účastníky kurzu

POVINNOU SOUČÁSTÍ KURZU JE:

- úvodní setkání
- 45 hodin prezenční výuky
- práce na projektu ve skupině
- 20 hodin praxe ve vybrané MŠ/ZŠ na území HMP pod vedením mentora odborné praxe
- průběžná a závěrečná evaluace kurzu

ÚČAST NA KURZU JE BEZPLATNÁ

KONTAKTY

Mgr. Barbora Hanzalová / Koordinátor kurzu

E-mail: hanzalova@inbaze.cz

GSM +420 775 277 388

Mgr. Jana Remenárová, M.A. / Koordinátor kurzu

E-mail: remenarova@inbaze.cz

GSM +420 603 820 21



Harmonogram kurzu

den	datum	čas	předmět výuky	lektor	místo výuky	adresa
úterý	28.01.2020	14:00 – 15:30	Úvodní setkání	Mgr. Barbora Hanzalová, Mgr. Jana Remenárová, M.A.	InBáze, z.s.,	Legerova 357/50, P2
úterý	04.02.2020	13:00 – 17:30	Inkluze a inkluzivní vzdělávání, klíčoví aktéři ve výchovně-vzdělávacím procesu s důrazem na roli asistenta pedagoga (dvojazyčného) v českém školství	Mgr. Klára Horáčková	Skautský institut	Staroměstské náměstí 4/1, P1
úterý	11.02.2020	13:45 – 17:00	Specifika při začleňování a vzdělávání dětí/žáků s OMJ do výuky (MŠ a ZŠ), konkrétní typy a praktická cvičení <i>Bude probíhat zvlášť pro účastníky z MŠ a zvlášť pro účastníky ze ZŠ.</i>	Mgr. Klára Horáčková (ZŠ)/Šárka Schejbalová (MŠ)	Skautský institut	Staroměstské náměstí 4/1, P1
úterý	03.03.2020	13:45 – 17:00	Spolupráce asistenta pedagoga s pedagogem v MŠ a ZŠ <i>Bude probíhat zvlášť pro účastníky z MŠ a zvlášť pro účastníky ze ZŠ.</i>	Mgr. Kateřina Bártová (ZŠ) Bc. Markéta Rozsypalová (ZŠ) Mgr. Veronika Chmelová (MŠ) Jana Petrásková (MŠ)	Skautský institut	Staroměstské náměstí 4/1, P1
úterý	10.03.2020	13.45 - 17.00	Základy poradenství a práce s rodinou dětí/žáků s OMJ	PhDr. Alice Müllerová, Mgr. Jana Remenárová, MA. Mgr. Barbora Hanzalová	Skautský institut	Staroměstské náměstí 4/1, P1
pátek	20.03.2020	13:45 – 17:00	Výuka češtiny jako druhého jazyka v MŠ a ZŠ I. <i>Bude probíhat zvlášť pro účastníky z MŠ a zvlášť pro účastníky ze ZŠ.</i>	MgA. Hana Mlynářová (ZŠ) MgA. Petra Lacinová (ZŠ) Šárka Schejbalová (MŠ)	Skautský institut	Staroměstské náměstí 4/1, P1
sobota	21.03.2020	09:30 – 12:45	Interkulturní komunikace I.	Mgr. Dana Moree, Dr.	InBáze, z.s.	Legerova 357/50, P2



sobota	21.03.2020	10:00 – 16:00	Výuka češtiny jako druhého jazyka v MŠ a ZŠ II. <i>Bude probíhat zvlášť pro účastníky z MŠ a zvlášť pro účastníky ze ZŠ.</i>	MgA. Hana Mlynářová (ZŠ) MgA. Petra Lacinová (ZŠ) Šárka Schejbalová (MŠ)	InBáze, z.s.	Legerova 357/50, P2
pátek	03.04.2020	09:30 – 12:45	Psychologické aspekty migrace	Mgr. Daria Duděnkova	Skautský institut	Staroměstské náměstí 4/1, P1
sobota	04.04.2020	09:30 – 12:00	Interkulturní komunikace II.	Mgr. Dana Moree, Dr.	InBáze, z.s.	Legerova 357/50, P2
sobota	04.04.2020	13:00 – 16:00	Komunitní tlumočení	Mgr. Jiřina Holcupová	InBáze, z.s.	Legerova 357/50, P2
úterý	07.04.2020	13.45 – 17.00	Kazuistický seminář	MgA. Petra Lacinová, Šárka Schejbalová, Mgr. et MgA. Hana Mlynářová, Mgr. Kateřina Bártová, Bc. Markéta Rozsypalová, Mgr. Martina Skleničková, Mgr. Petra Solarová	Skautský institut	Staroměstské náměstí 4/1, P1

Závěrečná zkouška se bude konat:

Červen 2020, v prostorách InBáze, z.s., Legerova 357/50, P-2 (datum bude upřesněno v průběhu kurzu).



Obsah kurzu

Modul 1. Specifika vzdělávání žáků s OMJ (26 vyuč. hod)

Tematický blok 1: Inkluze a inkluzivní vzdělávání, klíčoví aktéři ve výchovně-vzdělávacím procesu s důrazem na roli asistenta pedagoga (dvojjazyčného) v českém školství

Lektor: Mgr. Klára Horáčková

6 vyučovacích hodin

Anotace: Během tohoto bloku budou účastníci kurzu seznámeni s vybranou legislativou (z. č. 561/2004 Sb., z. č. 563/2004 Sb., vyhl. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších novelizací) a základními pojmy a opatřeními v oblasti inkluzivního vzdělávání (opatření pro děti a žáky se SVP, tvorba IVP), s důrazem na opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu odlišných kulturních a životních podmínek. Účastníci také získají přehled o systému speciálně-pedagogické podpory a podpory od státu v oblasti vzdělávání dětí a žáků s OMJ. Účastníkům budou představeni klíčoví aktéři a jejich kompetence, zároveň také možnosti spolupráce s NNO v této oblasti. Program bloku bude také zaměřen na roli asistenta pedagoga ve vzdělávacím procesu a možnosti jeho podpory cílené na děti a žáky s OMJ. Úžeji se účastníci dozví o práci dvojjazyčného asistenta pedagoga na příkladech dobré praxe z prostředí českých škol.

Tematický blok 2: Specifika při začleňování a vzdělávání dětí/žáků s OMJ do výuky (MŠ a ZŠ), konkrétní tipy a praktická cvičení.

Varianta pro ZŠ: Specifika při začleňování a vzdělávání žáků s OMJ do výuky v rámci ZŠ, konkrétní tipy a praktická cvičení

Lektor: Mgr. Klára Horáčková

4 vyučovací hodiny

Anotace: Tento blok bude zaměřen na konkrétní principy a metody v heterogenním kolektivu školní třídy s přihlédnutím na přítomnost žáka s OMJ. Na příkladech dobré praxe se účastníci seznámí s dílčími postupy a možnostmi, jakým způsobem lze vhodně začlenit žáka s OMJ do běžné třídy, jakou roli v tomto procesu hraje asistent pedagoga a jak je možné podpořit žáka s OMJ ve výuce a v rámci třídního kolektivu.



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR



INKLUZE
INTERKULTURNĚ 2

Varianta pro MŠ: *Specifika při začleňování a vzdělávání žáků s OMJ do výuky v rámci MŠ, konkrétní tipy a praktická cvičení*

Lektor: Mgr. Martina Skleničková, Mgr. Petra Solarová, Šárka Schejbalová

4 vyučovací hodiny

Anotace: Během tohoto bloku se účastníci seznámí se specifiky práce s dětmi s OMJ v rámci běžného dne z pohledu učitelky, speciální pedagožky-logopedky a asistentky pedagoga pro děti s OMJ. Účastníci získají konkrétní návody, jak pracovat s dítětem s OMJ v rámci individuální práce i v rámci skupiny vrstevníků. Na konkrétních příkladech si ukáží, jak vytvářet pozitivní multikulturální klima ve třídě a celé škole, zaměří se také na rozvíjení spolupráce s rodiči nejen dětí s OMJ. Účastníci se dozvědí, co je třeba zohlednit při adaptačním období dítěte s OMJ i v obdobích následujících v mateřské škole zřizované a navštěvované majoritou dané země. Budou představeny možnosti využití dostupných výukových materiálů, literatury, didaktických pomůcek, konkrétních her, tištěných a webových zdrojů. Na závěr budou představeny logopedické tipy na rozvoj řeči a řečových dovedností, dechová cvičení, rozvoj grafomotoriky, artikulace atd. Tento blok bude prezentován na základě zkušeností a ověřených postupů v rámci sdílení dobré praxe pracovníků z konkrétních mateřských škol.

Tematický blok 3: Spolupráce asistenta pedagoga s pedagogem v MŠ a ZŠ

Varianta pro ZŠ: *Spolupráce asistenta pedagoga s pedagogem v ZŠ*

Lektor: Mgr. Kateřina Bártová, Bc. Markéta Rozsypalová

4 vyučovací hodiny

Anotace: Blok je zaměřen na trénink efektivní týmové spolupráce mezi asistentem pedagoga a jeho spolupracujícím učitelem, především na vzájemné poznání, tipy na spolupráci v rámci výuky i mimo ni, na uvědomění si kompetencí obou rolí a jejich naplňování, na společné přípravy a komunikaci, na předcházení konfliktů. Lektorky budou sdílet dobrou praxi z pražské inkluzivní ZŠ, kde spolu učí v tandemu.



Varianta pro MŠ: *Spolupráce asistenta pedagoga s pedagogem v MŠ*

Lektor: Mgr. Veronika Chmelová, Jana Petrásková

4 vyučovací hodiny

Anotace: V rámci tohoto bloku se účastníci seznámí se základními principy spolupráce a bezkonfliktní komunikace mezi učitelem a asistentem pedagoga v MŠ, postupy při řešení případných konfliktních situací a pozitivní příklady spolupráce a komunikace z praxe. Budou vymezeny kompetence učitele a asistenta pedagoga. Pozornost bude zaměřena i na rozdíl individuální a skupinové práce asistenta pedagoga. Lektorky budou sdílet dobrou praxi z pražské inkluzivní MŠ, kde spolu učí v tandemu.

Tematický blok 4: Psychologické aspekty migrace dětí a dospívajících

Lektor: Mgr. Daria Duděnkova

4 vyučovací hodiny

Anotace: Během tohoto bloku se účastníci seznámí s psychologickými aspekty migrace dětí a dospívajících a životem v několika kulturách. Účastníci se budou věnovat zejména vybraným psychologickým fenoménům, které souvisejí s adaptací na život ve dvou kulturách a projevují se často ve školním prostředí: fenomén vykořenění, fenomén tichého období, vývoj a hledání identity u dětí a dospívajících a další. Výuka bude probíhat formou přednášek doplněných o skupinovou diskusi a interaktivní cvičení, během kterých budou mít účastníci možnost reflektovat možný dopad psychologických aspektů migrace na proces vzdělávání.

Tematický blok 5: Výuka češtiny jako druhého jazyka

Varianta pro ZŠ: *Výuka češtiny jako druhého jazyka v ZŠ*

Lektor: MgA. Hana Mlynářová

8 vyučovacích hodin

Anotace: Účastníci budou seznámeni s tématem výuky češtiny jako cizího/druhého jazyka, seznámí se s metodickými postupy výuky a dostupnými materiály, internetovými a elektronickými zdroji k výuce ČDJ. Obdrží informace o učebnicích a materiálech pro výuku češtiny jako druhého/cizího jazyka, ukázkové pracovní listy, instruktážní videa, e-learningové kurzy, metodiky. V tomto modulu budou



použity následující metody: odborný výklad, ukázky konkrétních témat, prakticky orientované úkoly pro účastníky, aktivity a tipy do výuky, sdílení dobré praxe.

Varianta pro MŠ: Výuka češtiny jako druhého jazyka v MŠ

Lektor: MgA. Petra Lacinová, Šárka Schejbalová

8 vyučovacích hodin

Anotace: Tento blok bude zaměřen na specifické způsoby osvojování češtiny jako druhého jazyka u dětí s OMJ v MŠ. Budou představeny konkrétní aktivity a hry, které vedou k rozvoji porozumění a řeči u předškolních dětí. V rámci semináře budou popsány principy, jak češtinu dětem v MŠ předávat a jak jim pomoci co nejrychleji překonat ostych z jazykové bariéry a uvést je do role mluvčího. Účastníci se seznámí s metodou KIKUS, budou jim také představeny autorské materiály jedné z lektorek zaměřené na výuku češtiny v předškolním věku (pracovní sešit *Nečtu, nepíšu, učím se česky*) a metodika, jak s pracovním sešitem pracovat v lekcích češtiny jako druhého jazyka či jak lze materiály využít ve smíšené skupině českých a „cizojazyčných“ dětí. Součástí tohoto bloku bude příprava krátké soustavy aktivit pro kolektiv, v němž jsou inkludovány děti s OMJ.

Modul 2. Základy interkulturní komunikace, poradenství a komunitního tlumočení (19 vyučovacích hodin)

Tematický blok 1: Základy poradenství a práce s rodinou dětí/žáků s OMJ, spolupráce s NNO zabývající se integrací migrantů

Lektor: PhDr. Alice Müllerová, Mgr. Jana Remenárová, MA., Mgr. Barbora Hanzalová

4 vyučovací hodiny

Anotace: Účastníci kurzu budou seznámeni se základy poradenských dovedností. Během výuky bude představen proces poradenství, jeho fáze a dovednosti poradce (např. navázání kontaktu, vytvoření bezpečného prostředí apod.). Účastníci si procvičí některé poradenské dovednosti, jako je např. aktivní naslouchání. Účastníci budou seznámeni s různými strategiemi a metodami komunikace mezi školou a rodinou. V další části bloku budou představeny možnosti spolupráce MŠ a ZŠ s NNO zabývající se integrací migrantů (přehled institucí podporujících integraci cizinců které mohou pomoci rodinám a školám v případě potřeby, např. poskytující odborné sociální poradenství, interkulturní práci, tlumočnické služby, doučování nebo výuku češtiny jako cizího jazyka).



Tematický blok 2: Interkulturní komunikace

Lektor: Mgr. Dana Moree, Dr.

7 vyučovacích hodin

Anotace: Vyjasnění očekávání účastníků – po představení obsahu bloku bude s účastníky vedena řízená diskuze metodou sociometrie. Diskuze bude zaměřena především na to, co si účastníci z výuky chtějí odnést, zda jsou orientováni spíše na kognitivní nebo dovednostní složku kurzu. Práce se sebou – práce s interkulturními tématy vyžaduje kromě znalostí a dovedností pedagogického charakteru i určitou míru interkulturní senzitivity a schopnost reflexe vlastní práce. Po úvodním tréninku interkulturní senzitivity se účastníci zaměří na to, jak pracovat s identitou a kulturními rozdíly. Účastníkům bude představen jeden z nástrojů zaměřený na reflexi vlastního prožívání – koncept strachů a potřeb (více viz Moree, D., *Základy interkulturního soužití*). Kulturní rozdíly – účastníci budou seznámeni s různými úrovněmi, na kterých se mohou setkat s kulturními rozdíly a budou reflektovat situace, ve kterých kulturní rozdíly hrají důležitou roli.

Tematický blok 3: Komunitní tlumočení

Lektor: Mgr. Jiřina Holkové

4 vyučovací hodiny

Anotace: Během tohoto bloku bude účastníkům představen koncept komunitního tlumočení a jeho specifika především s ohledem na to, že se jedná o tlumočení nejen mezi různými jazyky, ale také mezi kulturami a různými sociálními kontexty, které je občas potřeba vysvětlovat komunikujícím stranám. Účastníci se seznámí s etickými zásadami, jimiž se komunitní tlumočnický řídí, a se základními technikami, které při tomto tlumočení využijí (konsekutivní tlumočení, šeptané simultánní tlumočení a tlumočení z listu). K osvojení tlumočnických technik přispěje praktický nácvik s využitím "role play" a simulace komunikačních situací. Dle profilu účastníků budou využity buď nácvikové techniky pouze v českém jazyce, nebo v kombinaci s cizím jazykem. Důraz bude kladen na tlumočení situací vyplývajících z potřeb každodenní komunikace mezi školou a rodinami žáků s odlišným mateřským jazykem.



Tematický blok 4: Kazuistický seminář

Lektoři: MgA. Petra Lacinová, Šárka Schejbalová, Mgr. et MgA. Hana Mlynářová, Mgr. Kateřina Bártová, Bc. Markéta Rozsypalová, Mgr. Martina Skleničková, Mgr. Petra Solarová

4 vyučovací hodiny

Kazuistický seminář proběhne po ukončení praxí na zapojených MŠ a ZŠ. Bude věnován sdílení příkladů dobré praxe, ale také složitějším případům a hledání jejich řešení. Vybraní lektoři z proběhlého kurzu mentorsky pomohou účastníkům hledat řešení konkrétních situací. Jednotlivé případy z praxe budou v rámci kazuistického semináře řešeny týmově. Pomocí řešení kazuistik si účastníci procvičí dovednosti a ověří znalosti získané z proběhlého kurzu a praxe v MŠ/ZŠ.

Jednotlivé kazuistiky budou zaměřeny zejména na tyto okruhy:

- Výuka češtiny jako druhého jazyka v MŠ/ZŠ v rámci výuky/běžného dne či individuálního kurzu;
- Spolupráce pedagoga s asistentem pedagoga na MŠ/ZŠ;
- Specifika práce s dítětem/žákem s OMJ.

Modul 3: Odborná praxe ve vybrané ZŠ, MŠ (20 vyučovacích hodin)

Anotace: Prezenční výuka bude doplněna odbornou praxí na vybraných MŠ, ZŠ, v rámci, které budou mít účastníci kurzu možnost procvičit si získané dovednosti a prohloubit své znalosti v oblasti vzdělávání dětí a žáků s OMJ. Praxe bude zajištěna realizátorem kurzu (osobou, která bude v rámci toho kurzu akreditovaná), který bude mimo jiné poskytovat stážistům organizační a metodickou podporu. Na samotném pracovišti bude vždy praxe vedena mentorem odborné praxe – zástupcem hostitelské organizace. Během praxe se budou účastníci zapojovat do následujících činností (podle požadavků hostitelské organizace):

- *Podpora dětí a žáků s OMJ během začleňování do výuky, podpora a rozvoj potenciálu dětí a žáků s OMJ ve výchovně-vzdělávacím procesu;*
- *Doučování češtiny jako druhého jazyka;*
- *Podpora rozvoje mateřského jazyka u dětí a žáků s OMJ;*



- *Spolupráce s učitelem, individuální asistence dětem a žákům s OMJ během výuky;*
- *Předcházení případným nedorozuměním a konfliktům, vysvětlování kulturních a sociálních kontextů v rámci MŠ a ZŠ;*
- *zprostředkování komunikace mezi dětmi a žáky s OMJ, jejich rodinou a personálem školy;*
- *zprostředkování praktických informací rodičům o každodenním chodu školy, školského zařízení dětem a žákům s OMJ a jejich rodině (např. Školní řád, pravidla pro omlouvání, režim dne v MŠ/ZŠ, informace o stravování apod.). Podpora dítěte/žáka s OMJ v adaptaci na školní prostředí;*
- *zprostředkování kontaktů rodinám dětí a žáků s OMJ na poradenská pracoviště, NNO (právní a sociální poradenství apod.);*
- *poradenství v oblasti začleňování dětí a žáků s OMJ do procesu vzdělávání (účast na přípravě přijetí dítěte/žáka/studenta s OMJ do MŠ/ZŠ/SŠ, podílení se na tvorbě PLPP, účast na přípravě pomůcek, sdílení dobré praxe, metodických materiálů, reflexe psychologických aspektů migrace a jejich dopadů na proces vzdělávání apod.).*